

C-609/19. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2019. augusztus 13.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Tribunal d'instance de Lagny-sur-Marne (Franciaország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. augusztus 2.

Felperes:

BNP Paribas Personal Finance SA

Alperes:

VE

I. A jogvita tárgyának bemutatása

- 1 2009. március 10-én VE és felesége megvásárolt egy ingatlant, és a BNP Paribas Personal Finance társaság (a továbbiakban: BNP Paribas vagy hitelező) 143 421,53 euró összegű jelzálogkölcsönt nyújtott a részükre, amely 216 566,51 svájci frank (CHF) összegű tartozást eredményezett.
A fizetési kötelezettség elmulasztására tekintettel kimondták, hogy a követelés lejárt.
- 2 2015. január 16-án bírósági határozattal elrendelték az ingatlan kényszerárverését. 2015. március 20-án az ingatlant 55 000 euróért értékesítették.
- 3 2017. január 12-én a BNP Paribas a kérdést előterjesztő bíróságtól VE (a továbbiakban: kölcsönfelvevő vagy fogyasztó) munkabérére vezetett végrehajtás engedélyezését kérte.

II. Érvek és a felek kérelmei

1. BNP Paribas

- 4 A BNP Paribas többek között azt kéri a bíróságtól, hogy:
- mondja ki, hogy a hitelösszeg összesen 192 268,73 euróra emelkedik a 2019. február 21-án lezárt elszámolás szerint;
 - engedélyezze a VE munkabérére vezetett végrehajtást;
 - nyilvánítsa elfogadhatatlannak a VE által hivatkozott, a kölcsön tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat miatti semmisségére vonatkozó kérelmet, másodlagosan azt utasítsa el;

másodlagosan:

- állapítsa meg, hogy VE tisztességtelen feltételekre alapított kérelmei elfogadhatatlanok;
- mondja ki, hogy a kölcsönszerződésben a svájci frankban megállapított számlaegyenlegre vonatkozó feltétel nem tartozik a tisztességtelen szerződési feltételek hatálya alá, mivel az meghatározza a szerződés elsődleges tárgyát, valamint világosan és érthetően szövegezték;

harmadlagosan:

- mondja ki, hogy a kölcsönszerződésben a svájci frankban megállapított számlaegyenlegre vonatkozó feltétel nem tisztességtelen, mivel nem eredményez lényeges egyenlőtlenséget a felek jogai és kötelezettségei között;
 - mondja ki, hogy VE tisztességtelen feltételekre alapított kérelmei megalapozatlanok.
- 5 A BNP Paribas azt állítja, hogy VE-t tájékoztatták az őt érintő árfolyamváltozásról és annak a kölcsön visszafizetésére gyakorolt következményeiről. Ebből következően úgy véli, hogy a szerződés nem tartalmaz tisztességtelen feltételt.

2. VE

- 6 VE többek között azt kéri, hogy a bíróság:
- előzetes döntéshozatal céljából terjesszen számos kérdést az Európai Unió Bírósága elé;
 - semmisítse meg az általa kötött HELVET IMMO szerződést;

másodlagosan :

- vizsgálja meg a feltételek tisztességtelen jellegét „A hitel leírása” (1. sz. feltétel), „A hitel finanszírozása” (2. sz. feltétel), „A hitel kezelése céljából egy euróban vezetett belső számla nyitása és egy svájci frankban vezetett belső számla nyitása” (3. sz. feltétel), „Átváltási műveletek” (4. sz. feltétel), „A hitel törlesztése” (5. sz. feltétel), „A számla pénznemének módosítási lehetősége” (6. sz. feltétel), „A hitel elfogadási jegyzékére vonatkozó tájékoztatást elismerő feltétel” (7. sz. feltétel), „A hitel törlesztése” (8. sz. feltétel), „A tőke visszafizetése” (9. sz. feltétel) ;
- az 1-9. feltétel összességéről állapítsa meg, hogy azok nem tekinthetők a szerződés részének és mellőzze azok alkalmazását;
- minősítse át a HELVET IMMO szerződést és az INVEST IMMO szerződést - a megkötésüktől kezdődő hatállyal - rögzített kamatozású, euróban nyilvántartott hitelszerződéssé, állapítson meg 1 euró/1,5 svájci frank árfolyamot, számítsa újra a hátralékos összeget;

harmadlagosan:

- amennyiben azt állapítja meg a bíróság, hogy a burkolt indexálási feltétel a vitatott szerződés elsődleges tárgyához tartozik, mondja ki e szerződés semmisségét.
- 7 VE azt állítja, hogy a vitatott kölcsön korlátlan árfolyamkockázatnak teszi ki őt, hogy a szerződés nem tájékoztat az árfolyamkockázatról és nem tartalmazza az „árfolyamkockázat” kifejezést. Utal arra, hogy nem közölték vele a kölcsönfelvevő tájékoztatását lehetővé tevő szimulációt, holott a kölcsönt olyan időszakban javasolták, amelyben a hitelező jelentős árfolyamváltozást vetített előre.
- 8 Következésképpen azt kéri, hogy a bíróság előzetes döntéshozatal céljából terjesszen több kérdést az Európai Unió Bírósága elé, többek között annak értékelése céljából, hogy a Cour de cassation (semmitőszék, Franciaország) ítélkezési gyakorlata megfelel-e a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv (HL 1993. L 95., 29. o., magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 288. o.) rendelkezéseinek. Érdemben a kölcsön semmisségének megállapítását kéri, mivel úgy véli, hogy az megtévesztő kereskedelmi gyakorlatnak minősül. Másodlagosan azt állítja, hogy hitel összegét csökkenteni kell a burkolt indexálási feltétel, a számla pénznemére és a fizetésre vonatkozó feltétel tisztességtelen jellegére tekintettel, az „árfolyamkockázat” említésének hiánya, az amortizációs feltétel és a vételi opcióra vonatkozó feltétel tisztességtelen jellege miatt.

III. A szerződés és a jogi háttér

1. A vitatott kölcsön

- 9 A vitatott szerződés értelmében a hitelező rögzített kamatozása, svájci frankban nyilvántartott kölcsönt nyújt. A kölcsönt euróban kell törleszteni, azonban ezeket a havi törlesztőrészeket svájci frankra váltják át a kamatok fizetése és a tőkének egy svájci frankban nyilvántartott számlán történő törlesztése érdekében.
- 10 Az ajánlatban pontosításra kerül, hogy ha az árfolyamváltozás a fogyasztó számára növeli a hitel összegét, a havi törlesztőrészeket elsősorban a kamatokra számolják el, és a hitel időtartama öt évvel meghosszabbodik. Szintén pontosításra kerül, hogy: „az euróban történő törlesztésének összege is változatlan marad, azonban az Ön hitelének időtartama meghosszabbodik. Mindazonáltal, ha az euróban történő fizetés összegének fenntartása nem teszi lehetővé az Ön számlája teljes összegének kifizetését az - öt évvel meghosszabbított - eredeti hátralévő időtartam alatt, az euróban meghatározott törlesztőrészek megemelkednek”.
- 11 A jelen esetben VE 143 421,53 euró összegű kölcsönt vett fel; ez az összeg 216 566,51 svájci franknak felel meg. Az ingatlan - amelynek árát a hátralékos tőkeösszegre számolták el - értékesítését követően a hitelező VE munkabérére vezetett végrehajtást kér 192 268,73 euró összegben.

2. Az uniós jog

- 12 A kérdést előterjesztő bíróság úgy ítéli meg, hogy a jelen esetben alkalmazandó uniós jogi aktus a 93/13 irányelv, különösen annak 3. és 4. cikke.
- 13 Wahl főtanácsok Kásler és Káslerné Rábai ügyre vonatkozó indítványának (C-26/13, EU:C:2014:85, 91. pont és a végkövetkeztetések 2. pontja) értelmében: „A szerződési feltételek világos és érthető jellegének vizsgálata során figyelembe kell venni az adott eset valamennyi körülményét, és különösen a szerződéskötéskor a fogyasztó tudomására hozott információkat, továbbá a szigorúan vett alaki és nyelvi szemponton felül e vizsgálatnak ki kell terjednie az említett feltételek gazdasági következményeinek és az esetlegesen közöttük fennálló kapcsolatok pontos értékelésére is”.
- 14 A 2017. szeptember 20-i Andriuc és társai ítéletben (C-186/16, EU:C:2017:703, 51. pont és rendelkező rész 2. pont), a Bíróság megállapította, hogy a vitatott feltétellel összehasonlítható valamely feltétel világos és érthető jellege feltételezi, hogy annak érthetőnek kell lennie a fogyasztó számára, abban az értelemben, hogy az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó ne csupán azt legyen képes felismerni, hogy annak a devizának az árfolyama, amelyben a kölcsönszerződést megkötötték, emelkedhet vagy csökkenhet, hanem értékelni kell tudnia egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is. Az ehhez szükséges vizsgálatokat a nemzeti bíróságnak kell lefolytatnia”.

- 15 A Bíróság emlékeztetett arra, hogy „*a fogyasztó az eladóhoz vagy szolgáltatóhoz képest hátrányos helyzetben van többek között az információs szintje tekintetében, ezért a szerződési feltételek világos és érthető megfogalmazásának, és következésképpen az átláthatóságnak az ugyanebben az irányelvben előírt követelményét kiterjesztő módon kell érteni*” (2017. szeptember 20-i Andriuc és társai ítélet (C-186/16, EU:C:2017:703, 44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ugyanezen ítélet 46. pontjában a Bíróság pontosítja, hogy e kérdést a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálania.
- 16 A Bíróság azt is megállapította, hogy „*valamely hitelszerződés azon feltétele, [...] amelynek következtében a teljes árfolyamkockázatot a kölcsönfelvevő viseli, és amelyet nem szövegeztek átláthatóan, így a kölcsönfelvevő világos és érthető szempontok alapján sem tudja felmérni e szerződés megkötésének gazdasági következményeit, a nemzeti bíróság tisztességtelennek tekintheti*” (2018. február 22-i Lupean végzés (C-119/17, nem tették közzé, EU:C:2018:103, 31. pont és a rendelkező rész 2. pontja).
- 17 Végezetül a 2018. szeptember 20-i OTP Bank és OTP Faktoring ítéletben (C-51/17, EU:C:2018:750) a Bíróság a következőket állapította meg: „*A 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az a követelmény, amely szerint a szerződési feltételeket világosan és érthetően kell megfogalmazni, arra kötelezi a pénzügyi intézményeket, hogy elegendő tájékoztatást nyújtsanak a kölcsönfelvevők számára ahhoz, hogy ez utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak. E tekintetben e követelmény magában foglalja, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatos feltételnek nemcsak alaki és nyelvtani szempontból, hanem a konkrét tartalom vonatkozásában is érthetőnek kell lennie a fogyasztó számára, abban az értelemben, hogy az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó ne csupán azt legyen képes felismerni, hogy a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem értékelni kell tudnia egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is*” (78. pont és a rendelkező rész 3. pontja). A Bíróság ugyanebben az ítéletben pontosította: „*a 93/13 irányelv 4. cikkét akként kell értelmezni, hogy az megköveteli, hogy a szerződési feltételek világosságát és érthetőségét a szerződés megkötésekor fennálló, a szerződés megkötésével kapcsolatos összes körülményre, valamint a szerződés összes többi feltételére hivatkozva értékeljék*” (83. pont és a rendelkező rész 4. pontja); a Bíróság végül hozzátette, hogy a nemzeti bíróságnak hivatalból figyelembe kell vennie valamely szerződési feltétel adott esetben tisztességtelen jellegét (91. pont és a rendelkező rész 5. pontja).

3. A nemzeti jog

- 18 A kérdést előterjesztő bíróság a jelen esetben a munkabérre vezetett végrehajtás tárgyában hoz határozatot. E tekintetben a végrehajtási bíró jogköreit gyakorolja, tehát meg kell határoznia a hitel megalapozottságát és összegét.

- 19 A code de la consommation (fogyasztóvédelmi törvénykönyv) L. 132-1. cikke - jelenleg ugyanezen törvénykönyv L. 212-1. cikke - ülteti át a francia jogba a 93/13 irányelvet. E cikk a következőképpen rendelkezik:

„Tisztességtelenek az eladók vagy szolgáltatók és a nem eladók vagy szolgáltatók, illetve fogyasztók között kötött szerződések azon feltételei, amelyek arra irányulnak, hogy a szerződő felek jogaiban és kötelezettségeiben jelentős egyenlőtlenséget idézzenek elő a nem eladó vagy szolgáltató, illetve a fogyasztó kárára, vagy ezt eredményezik.

A Conseil d’État rendelete [...] meghatározza azon feltételek jegyzékét, amelyekről vélelmezni kell, hogy tisztességtelenek; ilyen feltételt tartalmazó szerződésre vonatkozó jogvita esetén a vállalkozás köteles bizonyítani, hogy a vitatott feltétel nem tisztességtelen.

Ugyanilyen körülmények között hozott rendelet meghatározza azon feltételek típusait, amelyeket – tekintettel a szerződés egyensúlya megsértésének súlyosságára – minden körülmény között tisztességtelennek kell tekinteni az első albekezdés szerint.

E rendelkezéseket a szerződés formájától vagy rögzítésének módjától függetlenül alkalmazni kell. Ez a helyzet áll fenn különösen a megrendelőlap, számlák, garanciajegy, szállítólevél vagy szállítási utalvány, jegyek esetén, függetlenül attól, hogy tartalmazznak-e szabadon megtárgyalt kikötéseket vagy sem, vagy előre megállapított általános feltételekre történő hivatkozást.

A code civil (polgári törvénykönyv) 1156-1161. cikkében, 1163. és 1164. cikkében előírt értelmezési szabályok sérelme nélkül, egy szerződési feltétel tisztességtelen jellegét [...] figyelembevételével kell megítélni, amelyekre vonatkozóan a szerződést kötötték, és hivatkozással a szerződés megkötésének időpontjában az akkor fennálló összes körülményre, amely a szerződés megkötését kísérte, valamint a szerződés minden egyéb feltételére. A szerződési feltétel tisztességtelen jellegének megítélése során figyelemmel kell lenni olyan másik szerződés feltételeire is, amely esetében e két szerződés megkötése vagy teljesítése jogilag egymástól függ.

A tisztességtelen feltételek nem tekinthetők a szerződés részének.

A feltételek [...] tisztességtelen jellegének megítélése nem vonatkozik sem a szerződés elsődleges tárgyának a meghatározására, sem pedig az árnak, illetve a díjazásnak az eladott áruval, illetve a nyújtott szolgáltatással való megfelelésére, amennyiben ezek a feltételek világosak és érthetőek.

A szerződés a tisztességtelennek ítélt rendelkezések kivételével hatályban marad, ha e feltételek nélkül is fennmaradhat.

A jelen cikk rendelkezései közrendi jellegűek”.

- 20 E jogszabályszoveg utolsó előtti bekezdése ülteti át a 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdését és ez alkotja a releváns belső ítélkezési gyakorlat alapját.
- 21 A Cour de cassation (semmitőszék) kizárja, hogy a szerződés elsődleges tárgyat meghatározó feltételek tisztességtelennek minősüljenek, amennyiben e feltételek megszővegezése világos és egyértelmű (állandó ítélkezési gyakorlat).
- 22 2017-ben két, a vitatott kölcsönhöz hasonló kölcsönre vonatkozó jogvitában a Cour de cassation (semmitőszék) emlékeztetett, hogy az ügyet érdemben elbíráló bíróság köteles hivatalból feltárni a lényeges egyenlőtlenség fennállását.
- 23 2018-ban a vitatott kölcsönhöz hasonlóra vonatkozó ügyben a Cour de cassation (semmitőszék) megállapította, hogy „a hitelhez kapcsolódó terhek megfizetését követően a havi törlesztőrészetek összegének svájci frankra történő átváltása [meghatározta] a szerződés elsődleges tárgyat”. Ezenkívül megállapította, hogy e feltétel a következő okokból világos és érthető: „a kölcsön törlesztése az euróban fizetett, rögzített törlesztőrészetek átváltásával történik, [...] ilyen átváltásra egy átváltási árfolyam szerint kerül sor, amely emelkedhet vagy csökkenhet, [...] e változás maga után vonhatja a kölcsön törlesztési időtartamának meghosszabbítását vagy rövidítését, és adott esetben módosíthatja a teljes visszafizetendő összeget.
- 24 A 2019. február 20-án hozott tizenöt határozatban Cour de cassation (semmitőszék) helybenhagyta a cours d’appel (fellebbviteli bíróságok) ítéleteit, mivel úgy ítélte meg, hogy a Helvet Immo kölcsön meghatározta a szerződés elsődleges tárgyat, megállapítva, hogy „az ilyen típusú kölcsönre jellemző árfolyamkockázat hatással [volt] a hitel visszafizetésére”. Ezekben az ügyekben a fellebbezéseket elbíráló ítéletek részletezték a Helvet Immo kölcsönnek a jelen határozat III. 1. pontjában felidézett mechanizmusát, és úgy ítélték meg, hogy „a szerződés átlátható módon [tüntette fel] a külföldi devizába történő átváltási mechanizmus pontos működését”, és hogy a szerződési feltétel ebben az értelemben világos és érthető volt. E határozatok kifejezetten hivatkoznak a Bíróság 2018. szeptember 20-i OTP Bank és OTP Faktoring ítéletére (C-51/17, EU:C:2018:750).
- 25 Ez utóbbi határozatok közül egyesek hivatkoznak „az árfolyamváltozás törlesztésre gyakorolt hatásának számszaki szimulációját tartalmazó ismertetőre”, anélkül, hogy e tényező jelenléte vagy hiánya befolyásolná a határozatot. A főtanácsnok az indítványában javasolta e tényező jelenlétének vagy hiányának figyelembevételét, amelyet egyébiránt a későbbi jogszabály is megkövetel (a fogyasztóvédelmi törvénykönyv L. 312-8. cikke, jelenleg ugyanezen törvénykönyv L. 313-25. cikke) a vitatott feltételek világosságának és érthetőségének értékeléséhez.

IV. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat indokolása

1. A szerződés elsődleges tárgyáról

- 26 A vitatott szerződés több feltételt tartalmaz, amelyeket úgy mutat be, hogy része a deviza átváltási mechanizmusnak, amelyek hatása, hogy árfolyamkockázatot épít be a fogyasztó által fizetett havi törlesztőrészletekbe. Az euróban fizetett havi törlesztőrészletek összege állandó. Árfolyamváltozás esetén a törlesztés svájci frankban kisebb összeget jelent, mint a kölcsönszerződés megkötésekor a fogyasztó számára jelzett összeg. Ezt az összeget elsődlegesen a kamatokra számolják el.
- 27 Ez a szerződés tehát egy külföldi devizában nyilvántartott és hazai devizában törlesztendő, egyedileg meg nem tárgyalt szerződés. Az uniós jognak a nemzeti jog átültetése szerinti helyzetében a kérdéses mechanizmus a szerződés elsődleges tárgyához tartozik.
- 28 A vitatott feltételek a fizetés kamatokra történő elszámolásának szabályaira, a svájci frankban – kirovó pénznemben -, az euróban – lerovó pénznemben - vezetett számlák működésére, valamint a kölcsön időtartamának meghosszabbítására vonatkoznak. Ebből következik, hogy az árfolyam kedvezőtlen változása esetén a fogyasztó nagyobb euró összeggel tartozik, mint amelyet kölcsönként felvett, és a havi törlesztőrészletek szinte kizárólag a kamatokat fedezik, a hátralékos tőkeösszeget alig csökkentve.
- 29 A kérdést előterjesztő bíróság ennél fogva e feltételeket illetően a rendelkezésére álló mérlegelési jogkörrel vet fel kérdést: e feltételeket úgy kell tekinteni, mint a szerződés elsődleges tárgyát képező szétválaszthatatlan egészet, és e címen nem lehet tisztességtelennek minősíteni, feltéve, hogy azok világosak és érthetőek? Ellenkező esetben el kell ismerni, hogy e feltételeket egyedileg tisztességtelennek lehet tekinteni, kivéve a külföldi devizában történő törlesztést előíró feltételt, amelyről az ítélkezési gyakorlat már határozott?

2. Az előre látható gazdasági környezetnek - amely a feltétel világosságának és érthetőségének értékelési eleme – a kölcsönfelvevő általi ismerete

- 30 Úgy tűnik, hogy a kölcsönfelvevő jelentős mennyiségű információt kapott a kölcsön felvételét megelőzően. Az ügy iratai megállapítják, hogy ezen információk az euró-svájci frank paritás állandó jellegét hangsúlyozták. A fogyasztó tehát úgy vélhette, hogy a kötelezettségvállalásának kockázata más tényezőkre vonatkozott, amelyeket szintén közöltek vele, mint például az átváltás költsége vagy a kamatmérték rögzített jellege.
- 31 A hitelajánlat részletez egy mechanizmust, amely szerint az euróban meghatározott törlesztőrészletek csökkentik a svájci frankban nyilvántartott kölcsönt. Az árfolyamkockázat a különböző feltételek társításából ered. VE kiemeli, hogy az ajánlat nem tartalmazza az „árfolyamkockázat” kifejezést.

- 32 A bírósághoz benyújtott iratokból kitűnik, hogy a pénzügyi piacokra helyeződő nyomás időszakaiban bizonyos pénznemek, különösen a svájci frank „menedékdevizaként” jelennek meg, amelyek megóvják birtokosaikat az ilyen gazdasági helyzetre jellemző hullámzástól. A bírósághoz benyújtott iratok alapján e tény a hitelező ismerhette a kölcsönnyújtás időpontjában, ami valószínűsíthető a hivatásos hitelezői minőséggel együtt járó szakértelemre és ismeretekre tekintettel.
- 33 A nemzeti jogszabály és az ítélkezési gyakorlat felhívja a bíróságot, hogy objektív módon, ilyen kontextus figyelembe vétele nélkül tekintse át az ajánlatot, például hivatkozásként véve a számszaki szimulációkat, amelyek kimutatják az árfolyamváltozásnak a kölcsön költségére gyakorolt hatását, azonban anélkül, hogy e körülményt szükségszerűen megkövetelnék. A Bíróság ítélkezési gyakorlata utal az átláthatóság fogalmára a szerződés elsődleges tárgyát képező valamely feltétel világos és érthető jellegének vizsgálatá során.
- 34 A kérdést előterjesztő bíróság ennél fogva azt a kérdést veti fel, hogy e fogalom milyen konkrét hatállyal bír a kölcsönfelvevő számára, aki nem ismeri a gazdasági feszültségeknek az árfolyamváltozást érintő következményeit, és akit tájékoztatni kellett volna azon gazdasági környezet által jelentett további kockázatról, amelyben kötelezettséget vállalt.
- 35 Közvetetten merül fel a hitelező jóhiszemősége értékelésének kérdése, akit a szakértelme arra indíthatott volna, hogy elemezze ezt az előre látható változást. VE e tekintetben benyújtja a svájci központi banknak a kölcsön időpontját megelőző gazdasági előrejelzéseit, amelyekről jelenleg úgy véli, hogy azok a hitelező előtt ismertek voltak.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 36 A tribunal d'instance de Lagny-sur-Marne (lagny-sur-marne-i különös hatáskörű elsőfokú bíróság, Franciaország) előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti az Európai Unió Bírósága elé:
- 1) A 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy olyan kölcsönszerződés esetén, amelyben két, egymástól nem elkülöníthető, a kölcsön nyilvántartására szolgáló külföldi és a törlesztésére szolgáló hazai devizanem szerepel, e szerződés elsődleges tárgyának minősülnek az elsősorban a kamatokra elszámolt, rögzített törlesztőrészleteket előíró feltételek, amelyek előírják a szerződés időtartamának a tartozás kifizetése céljából történő meghosszabbítását és a törlesztőrészletek emelkedését, mivel a tartozás összege jelentősen emelkedhet az árfolyamváltozás következtében?
 - 2) A 93/13 irányelv 3. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az elsősorban a kamatokra elszámolt, rögzített törlesztőrészletekre vonatkozó feltételek, amelyek előírják a szerződés időtartamának a tartozás kifizetése

céljából történő meghosszabbítását és a törlesztőrészek emelkedését, mivel a tartozás összege jelentősen emelkedhet az árfolyamváltozás következtében, lényeges egyenlőtlenséget eredményeznek a szerződéses felek jogai és kötelezettségei között, különösen azzal, hogy a fogyasztót aránytalan árfolyamkockázatnak teszik ki?

- 3) A 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az megköveteli, hogy egy külföldi devizában nyilvántartott és hazai devizában törlesztendő kölcsönszerződés feltételeinek világosságát és érthetőségét a szerződés megkötésekor fennálló, az előre látható gazdasági környezetre, a jelen esetben a 2007-2009 közötti időszak gazdasági nehézségeinek az árfolyamváltozásokat érintő következményeire hivatkozva értékeljék, figyelembe véve a hivatásos hitelező szakértelmét, ismereteit és jóhiszeműségét?
- 4) A 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az megköveteli, hogy egy külföldi devizában nyilvántartott és hazai devizában törlesztendő kölcsönszerződés feltételeinek világosságát és érthetőségét annak vizsgálata révén értékeljék, hogy a szakértelemmel és ismeretekkel rendelkező hivatásos hitelező közölte a fogyasztóval a különösen számszaki, kizárólag objektív és elvont információkat, amelyek nem veszik figyelembe a gazdasági környezetet, amelynek hatása lehet az árfolyamváltozásra?